

KANSEN VOOR UTRECHT

Stedelijk Uitvoeringsplan Kansen voor West II

Utrecht

op basis van het Operationeel programma Kansen voor West II
voor de inzet van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en
het Operationeel Programma van het Europees Sociaal Fonds voor de periode 2014-2020

Vastgesteld door het College van B&W Utrecht op 3 maart 2015
Geactualiseerd op 20 maart 2018

Voorwoord

In de afgelopen 7 jaar is met succes het structuurfondsen programma Kansen voor West in Utrecht uitgevoerd met middelen uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO). Er werden investeringen uitgevoerd in de ontwikkeling van kennis, innovatie en ondernemerschap; en het versterken van de attractiviteit van stad en regio. De laatste projecten worden voor eind 2015 afgerond.

In Kansen voor West werken de G-4 steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht (G-4) samen met de Randstadprovincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland samen aan economische structuurversterking van de Randstad.

Met de 'Europa 2020 strategie' is een nieuwe structuurfondsenperiode ingegaan, gericht op groei en banen. De partners in Landsdeel West hebben de uitdagingen verwoord in een Operationeel Programma Kansen voor West II, dat op 4 februari 2014 (in concept) door het College is goedgekeurd. Conform het Operationeel Programma stellen de G-4 steden ieder een Uitvoeringsplan op dat richting geeft aan de inzet van de middelen voor duurzame stedelijke ontwikkeling in de zogeheten 'GTI'.

Het voorliggende Uitvoeringsplan motiveert welke accenten Utrecht legt bij de besteding van die Europese middelen. Het is een uitwerking van de ambities en richtingen zoals vastgesteld in het Operationeel Programma. Naast de stedelijke EFRO-middelen, komen er voor Utrecht ook stedelijke middelen uit het Europees Sociaal Fonds (ESF) beschikbaar. Die combinatie maakt het mogelijk een geïntegreerde aanpak voor te stellen. De thema's innovatie, duurzaamheid, arbeidsmarkt en vestigingsklimaat worden integraal benaderd.

Dit Uitvoeringsplan geeft de lezer inzicht in hoe de stedelijke Europese middelen in de komende jaren in Utrecht ingezet worden. Omdat die middelen beperkt zijn wordt met het vooraf richting geven meer effectiviteit bereikt, en kan aan potentiële aanvragers duidelijke informatie worden gegeven. Tenslotte geeft dit Uitvoeringsplan een samenvatting van de procedures voor indiening en verwerking van projectaanvragen, het landelijk toetsingskader en de managementstructuur.

Namens het college van B&W van Utrecht

Versie	Datum	Wijzigingen
1.0	03 maart 2015	Oorspronkelijk UP vastgesteld door College van B&W
2.0	20 maart 2018	<p>Agentschap SZW is per 1/1/18 getiteld. Ministerie van SZW/Uitvoering van Beleid.</p> <p>§ 3: pagina 6: tekstuele wijziging (jargon)</p> <p>§ 4.1, § 4.2 en § 4.3: outputindicatoren in lijn met OP West gebracht.</p> <p><i>Toelichting: hier stonden zowel output- en resultaatindicatoren van het programma genoemd. Voor projecten zijn m.n. de outputindicatoren van belang.</i> Tekst aangepast en/of naar OP West verwezen. OP West is leidend.</p> <p>§ 4.4: Actualisatie ESF procedure: Tijdvakken en tranches gewijzigd (2 tranches ipv 3)</p> <p>§ 5.4: Aanpassing bedragen inspanningsplafonds: vermelde bedragen in het UP weken af van gepubliceerde plafonds: een verschil van € 666,- (ofwel, het Utrechtse budget is € 666,- hoger dan in versie 1.0 vermeld); ESF budget Utrecht € 9.688,- hoger ivm technische hercalculatie cohesiebudgetten.</p> <p>§ 6, alinea 1: div. tekstuele aanpassingen (actualisatie en jargon)</p> <p>§ 6.2: Toevoeging tekstpassage mbt rol SAG bij ESF</p> <p>§ 6.3: Toevoeging 'op compleetheid en vervolgens' (1^e bullet);</p> <p>Toevoeging 2x link naar landelijke kwaliteitsbeoordeling;</p> <p>Tekst 'of ESF' verwijderd;</p> <p>Toevoeging tekstpassage mbt rol SAG bij ESF.</p> <p>§ 6.5: tekstuele aanpassing (jargon)</p>

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	OP West in relatie tot Europese kaders	5
3	Inhoudelijk kader OP West	6
4	Utrechtse uitwerking Kansen voor West II	7
4.1	Programmaprioriteit Arbeidspotentieel	8
4.2	Programmaprioriteit Vestigingsklimaat	9
4.3	Programmaprioriteit Koolstofarme Economie	10
4.4	ESF Programmaprioriteit Bevordering van duurzame en kwalitatief hoogstaande werkgelegenheid en ondersteuning arbeidsmobiliteit	12
5	Financieel kader	14
5.1	Het EFRO-budget	14
5.2	Het ESF-budget	14
5.3	Rijkscofinanciering	14
5.4	Inspanningsverplichtingen	15
5.5	Cofinanciering	15
6	Uitvoering van het programma	17
6.1	Programmaorganisatie Utrecht	18
6.2	ESF Steunpunt	18
6.3	Beoordeling en Besluitvorming projectvoorstellen	19
6.4	Samenstelling stedelijke adviesgroep Kansen voor West II	19
6.5	Subsidiabele activiteiten	20

1 Inleiding

Begin 2014 is het concept Operationeel Programma “Kansen voor West II” (OP West) vastgesteld door de colleges van Burgemeester en Wethouders van de vier grote steden en de colleges van Gedeputeerde Staten van de vier provincies in West Nederland. Vervolgens is het programma aangeboden aan het Kabinet en ter goedkeuring verzonden aan de Europese Commissie. De Europese Commissie heeft op 12 december 2014 het [Operationeel Programma Kansen voor West II](#) (hierna: OP West) voor de structuurfondsenperiode 2014-2020 vastgesteld. Kansen voor West II is de opvolger van het eerdere Kansen voor West programma dat liep van 2007 tot en met 2013.

Het OP West is opgesteld als subsidieaanvraag bij de Europese Commissie, ten laste van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), gericht op economische structuurversterking. De acht samenwerkende overheden hebben hiermee gezamenlijk een uitwerking gegeven aan de Europese en nationale kaders, die zijn gericht op de groei van het concurrentievermogen en de werkgelegenheid. Conform de eis van de Europese Commissie zijn zij daarbij uitgegaan van de specifieke kenmerken van landsdeel West, zoals vastgelegd in de Slimme Specialisatie Strategie – ook wel RIS3¹ of S3 – die in overleg met regionale stakeholders is opgesteld. Om te komen tot een integrale benadering is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij bestaand (regionaal) beleid.

De stedelijke programma's krijgen de vorm van een GTI: Geïntegreerde Territoriale Investeringsstrategie. Dit stelt de steden in staat om gecombineerd EFRO en ESF middelen in te zetten in stedelijke gebieden die achterop zijn geraakt of dreigen achterop te raken. Een geïntegreerd stedelijk plan op verschillende thema's moet ten grondslag liggen aan de inzet van middelen. De projecten in dit stedelijk plan moeten dus voldoen aan de GTI voorwaarden. Met deze GTI aanpak wil de Europese Commissie duurzame stedelijke ontwikkeling een gerichte impuls geven. Het OP West biedt een betrekkelijk ruim kader, dat door de G-4 steden dient te worden uitgewerkt tot een stedelijk vast te stellen uitvoeringsplan. Ieder uitvoeringsplan omschrijft zowel de economische als de sociale aspecten die programmatechnisch bij elkaar aansluiten en elkaar versterken.

Dit uitvoeringsplan bevat de nadere uitwerking van OP West voor de stad Utrecht en geeft de inzet van B&W weer om te komen tot optimale benutting van de rechtstreekse stedelijke EFRO en ESF middelen in de periode 2014-2020. Rapportage over de voortgang van het programma vindt plaats via de jaarstukken (bijlage externe subsidieprogramma's).

De opbouw van dit document is als volgt. In het volgende hoofdstuk wordt eerst een beeld gegeven van OP West, in relatie tot Europees en nationaal beleid. Het derde hoofdstuk beschrijft globaal het inhoudelijk kader van OP West. In hoofdstuk vier volgt de uitwerking van het Utrechtse uitvoeringsplan. Het financieel kader voor Utrecht is beschreven in hoofdstuk vijf. Het laatste hoofdstuk beschrijft de organisatie en uitvoeringsvorm van het programma, inclusief de belangrijkste randvoorwaarden van het programma: financieel, vanuit de regelgeving en organisatorisch.

---

¹ *Research and Innovation Strategy for Smart Specialisation (RIS3)*

2 OP West in relatie tot Europese kaders

Met de 'Europa 2020-strategie' richt de Europese Unie zich voor de periode 2014-2020 op groei en banen. Prioriteit daarbij is het achterlaten van de crisis en voorwaarden scheppen voor een concurrerende economie met meer werkgelegenheid. Dit moet leiden tot: [slimme \(link\)](#) groei door meer efficiënte investeringen in onderwijs, onderzoek en innovatie; [duurzame \(link\)](#) groei richting een CO2-arme economie en concurrerend bedrijfsleven; en [inclusieve \(link\)](#) groei, met nadruk op banengroei en armoedebestrijding.

De Europese Commissie richt zich met het Cohesiebeleid op het vergroten van de economische, sociale en territoriale cohesie in de Europese Unie. Bij dit regionaal beleid draait het om investeringen die zorgen voor meer banen, concurrentievermogen, economische groei, levenskwaliteit en duurzame ontwikkeling. Om dit te kunnen realiseren heeft de Europese Commissie de Europese structuurfondsen in het leven geroepen, waaronder het Europees Fonds Regionale Ontwikkeling (EFRO) en het Europees Sociaal fonds (ESF). De budgetten hiervan zijn voor zeven jaar met het Europees Parlement overeengekomen, in het zogenaamd Meerjarig Financieel Kader. Met het Nationaal Hervormingsprogramma 2012, het Stabiliteitsprogramma 2011-2015 en de landenspecifieke aanbevelingen van de Europese Commissie is de richting aangegeven voor de besteding van die Europese budgetten in lidstaat Nederland. De strategie voor gebruik van de Europese Structuur- en Investeringsfondsen is vastgelegd in een Partnerschapsovereenkomst tussen Nederland en de Europese Commissie.

Meest opvallend in de komende periode is de gevraagde focus met o.a. de inzet van 80% van het budget in bepaalde investeringsprioriteiten, de inzet van 5% van de nationale middelen in duurzame stedelijke ontwikkeling en de mogelijkheid om investeringen met meerdere Europese fondsen mogelijk te maken. Met name deze laatste twee hebben ertoe geleid dat het Rijk heeft gekozen voor een gezamenlijke inzet van het EFRO en het ESF in duurzame stedelijke ontwikkeling - uit te voeren door de G-4 steden via de zogenaamde strategie van Geïntegreerde Territoriale Investing (GTI), dat voortbouwt op de ervaringen van Kansen voor West I.

Voor de 4 Nederlandse landsdelen (Noord, Oost, Zuid en West) zijn afzonderlijke EFRO Operationele Programma's vastgesteld. Er is één nationaal ESF Operationeel Programma. Voor het EFRO Landsdeel West programma is weer de naam Kansen voor West gebruikt, omdat deze naam inmiddels een goede bekendheid geniet. Wel werd een opvolgingsnummer gegeven, dus de nieuwe naam is nu 'Kansen voor West II'.

Het [EFRO Operationeel Programma](#) is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de besturen van de vier provincies in West Nederland (de P4) en de vier grote steden (de G-4). In het kader van de voorbereiding zijn in 2012 en 2013 verschillende consultatieronden gehouden met belanghebbenden, experts en potentiële partners. In januari en februari 2014 is het concept programma Kansen voor West II door de verantwoordelijke besturen vastgesteld. In maart 2014 is het ter goedkeuring aangeboden aan de Europese Commissie. De Europese Commissie heeft het Operationeel Programma op 12 december 2014 goedgekeurd. Dit betekent dat de kosten voor passende projecten binnen de gestelde voorwaarden en onder voorbehoud van goedkeuring van het project door de bevoegde autoriteit subsidiabel zijn vanaf 1 januari 2014.

Het [ESF Operationeel Programma](#) is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. In het kader van de voorbereiding zijn in 2012 en 2013 verschillende consultatieronden gehouden met vertegenwoordigers van de gemeenten en VNG, van sociale partners, van het onderwijsveld en van diverse ministeries. De Europese Commissie heeft het Operationeel Programma op 17 september 2014 goedgekeurd. Dit betekent dat de kosten voor passende projecten binnen de gestelde voorwaarden en onder voorbehoud van goedkeuring van het project door de bevoegde autoriteit subsidiabel zijn vanaf 1 januari 2014.

3 Inhoudelijk kader OP West

In aansluiting op de Partnerschapsovereenkomst zijn in het OP West prioriteiten geformuleerd voor de beleidsterreinen waarop de EFRO-middelen worden ingezet. Met name op het gebied van groei en werkgelegenheid, maar ook op het gebied van private investeringen in R&D en energie-efficiëntie en de toepassing van hernieuwbare energiebronnen blijft Landsdeel West achter bij Europese topregio's, ondanks de inspanningen die in Kansen voor West I zijn gedaan.

De uitdaging is om in samenwerking met de sociale, economische en publieke partners in aansluiting op rijks- en decentrale initiatieven een extra impuls te creëren waarbij de Europese middelen een duidelijke toegevoegde waarde bieden en bijdragen aan de realisatie van de EU2020 doelstellingen. De nadruk zal daarbij liggen op bedrijfsinvesteringen in onderzoek en ontwikkeling toepassing van hernieuwbare energiebronnen en investeringen in energie-efficiëntie. Specifieke uitdagingen doen zich in de vier grote steden voor, waar delen van de stad aansluiting op de huidige economische ontwikkelingen dreigen te missen. Deze grote uitdagingen sluiten naadloos aan bij de door de Europese Commissie voorgestelde 80% concentratie op de thematische doelstellingen innovatie,, koolstofarme economie en de inzet van tenminste 5% van de nationale EFRO-middelen op geïntegreerde duurzame stedelijke ontwikkeling via zogeheten GTI's.

De investeringsprioriteiten van OP West zijn verder geconcretiseerd in 4 prioritaire assen:

Prioriteit 1   ***Versterken van onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie***

Deze prioritaire as richt zich op twee specifieke doelstellingen: valorisatie en investeringsvermogen.

Prioriteit 2   ***Ondersteuning van de omschakeling naar een koolstofarme economie***

Deze prioritaire as richt zich op twee specifieke doelstellingen: duurzame energie en energie efficiëntie.

Prioriteit 3   ***Bevorderen van werkgelegenheid en ondersteuning arbeidsmobiliteit***

Voor deze programmaprioriteit zijn middelen uit zowel EFRO als ESF beschikbaar.

De specifieke doelstelling voor EFRO is: Arbeidspotentieel (verkleinen van de mismatch op de arbeidsmarkt).

De specifieke doelstelling voor ESF is: Toeleiding naar werk door ontwikkeling vraaggestuurd arbeidsaanbod in G-4.

Prioriteit 4   ***Bevorderen van sociale insluiting en bestrijding van armoede***

Deze prioritaire as kent als specifieke doelstelling: Vestigingsklimaat (het vergroten van het aantal kwalitatief hoogwaardige en toegankelijke werk/bedrijfslocaties).

In het [Operationeel Programma Kansen voor West II](#) is uitgebreid omschreven wat de interventielogica is voor de gekozen inzet, vooral voor de programmaprioriteiten Innovatie en Koolstofarme Economie. De stedelijke inzet van de G-4 richt zich voornamelijk op de prioriteiten 3 (arbeidspotentieel) en 4 (vestigingsklimaat). Utrecht heeft conform de eis van de Europese Commissie ook 20% van de stedelijke middelen gereserveerd voor inzet op de programmaprioriteit Koolstofarme Economie. In het volgende hoofdstuk wordt stilgestaan bij de Utrechtse richting voor de directe stedelijke EFRO- en ESF-middelen.

4 Utrechtse uitwerking Kansen voor West II

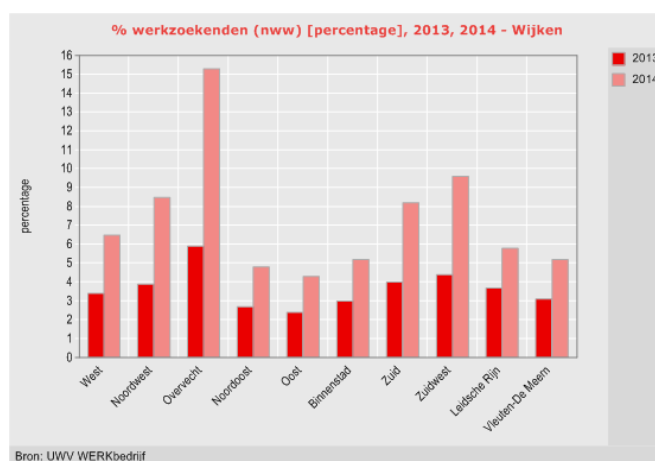
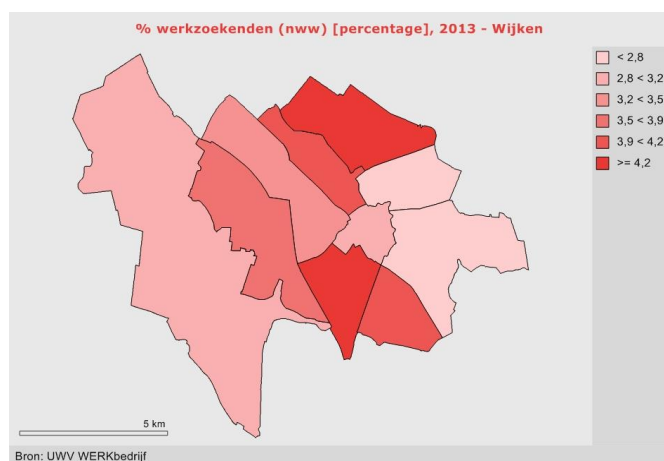
In het vorige hoofdstuk van dit uitvoeringsplan, is het inhoudelijk kader geschetst. Het OP West gaat uit van een integrale benadering, die aansluit op bestaand, nationaal, regionaal en stedelijk beleid. In dit hoofdstuk van het stedelijk Uitvoeringsplan, beschrijven we de Utrechtse inzet. De inzet van de rechtstreekse stedelijke middelen sluit aan bij bestaand beleid en bestaande ambities, gericht op een groeiende stad die de economie en maatschappij van de toekomst *nu* ontwikkelt. Steden zijn een broedplaats voor slimme, innovatieve oplossingen voor grote maatschappelijke opgaven. We maken daarbij gebruik van de kracht van de stad en steunen – waar mogelijk – uit de stad opkomende initiatieven. Het programmagebied wordt gezien als pilotgebied voor slimme oplossingen die bijdragen aan duurzame stedelijke ontwikkeling, met oog voor ieders talent. Utrecht wil in de toekomst een gezonde stad zijn waar we met gezond verstand functies combineren en bouwen aan een gezonde, groene toekomst.

De stedelijke programma's van de G-4 steden worden ingezet in de vorm van een GTI (Geïntegreerde Territoriale Investerings). Dit is een instrument vanuit de Europese Commissie, dat via een holistische, integrale aanpak een probleem oplost binnen een bepaald geografisch gebied. Deze aanpak is multidimensionaal en afgestemd op locatiegebonden kenmerken en resultaten. Voor de GTI binnen Nederland is gekozen voor de G-4 als werkingsgebied, omdat hier een aantal hardnekkige problemen zich scherper manifesteren dan in overige gemeenten in Nederland. Het gaat daarbij dan om issues als verdringing op de arbeidsmarkt, werkloosheid en het lokale vestigingsklimaat (voorhanden zijn van voldoende bedrijfs/werklocaties). Uiteindelijk moet een gecombineerde inzet van zowel EFRO als ESF leiden tot een meer duurzame stedelijke ontwikkeling. Daarbij is dus een inzet vanuit meerdere invalshoeken noodzakelijk, wat het gebruik van een GTI als instrument rechtvaardigt.

Het instrument GTI vraagt de G-4 steden om een geografische gebiedsafbakening. Het GTI gebied dient stedelijke gebieden te beslaan die sociaaleconomisch achterop dreigen te raken of die reeds achterop geraakt zijn in vergelijking met andere gebieden in de stad. Door een gebiedsafbakening kan met de EFRO en ESF inzet een impuls gegeven worden. Het kan betekenen dat traditionele administratieve grenzen worden overschreden en dat mogelijk een grotere bereidheid van verschillende bestuurlijke niveaus vereist is om samen te werken en maatregelen te coördineren om de gezamenlijke doelen te bereiken. Activiteiten zijn in veel gevallen primair een verantwoordelijkheid van sociale partners en het bedrijfsleven, waarbij de overheid een agenderende en aanjagende rol heeft.

De stedelijke Kansen voor West II middelen worden ingezet in de volgende gebieden:

- De wijken met relatief hoge werkloosheid: Overvecht en Kanaleneiland en Utrecht Noord-West (Zuilen en Ondiep);
- De daaraan grenzende (verouderde) bedrijvzones (Cartesiusgebied, Lage Weide, Overvecht, Merwedekanaalzone, Meubelboulevard Kanaleneiland en Amsterdamsestraatweg)
- Energietransitie in wijken

Effecten van de inzet van de stedelijke middelen dienen neer te slaan in het genoemde programmagebied. Bij de keuze van het programmagebied is gekeken naar de delen van de stad die kampen met een (relatief) hoge werkloosheid en waarin we met gecombineerde EFRO en ESF inzet – al dan niet in aangrenzende bedrijvzones – werkgelegenheid kunnen creëren.

Hierin verschilt Kansen voor West II duidelijk van het eerste Kansen voor West programma, dat uitging van inzet van middelen in 5 kansenzones in de stad.²

Onderstaand wordt per programmaprioriteit de Utrechtse inzet weergegeven.

4.1 Programmaprioriteit Arbeidspotentieel

Voor deze programmaprioriteit zijn zowel EFRO als ESF middelen beschikbaar die gericht zijn op het verkleinen van de mismatch op de arbeidsmarkt. Daarvoor geldt wel een verschillende focus van inzet. Het EFRO richt zich op de vraag van bedrijven naar voldoende geschoold personeel, met name in de toekomst, en op de ontwikkeling van werkgelegenheid.

Investeringsprioriteit:

Bevordering van de werkgelegenheid en ondersteuning van de arbeidsmobiliteit d.m.v. het ondersteunen van werkgelegenheidsvriendelijke groei d.m.v. de ontwikkeling van het eigen potentieel als onderdeel van een territoriale strategie voor specifieke gebieden, met inbegrip van de omschakeling van industriegebieden met afnemende economische activiteit en de verbetering van de toegankelijkheid en de ontwikkeling van specifieke natuurlijke en culturele hulpbronnen.

Specifieke doelstelling Arbeidspotentieel: het verkleinen van de mismatch op de arbeidsmarkt.

Utrecht zet zich in om over 4 jaar de laagste werkloosheid van Nederland te hebben. In vergelijking met andere steden, doet Utrecht het niet slecht. Maar wanneer we verder inzoomen op de cijfers, zien we dat tussen de verschillende wijken grote verschillen bestaan. In de wijken die onderdeel uitmaken van het programmagebied, is de werkloosheid gemiddeld beduidend hoger dan in andere wijken in de stad. Gemiddeld wonen er in de wijken van het programmagebied meer mensen met een zwakkere sociaaleconomische positie, bijvoorbeeld door een laag opleidingsniveau of het ontbreken van een startkwalificatie, langdurige werkloosheid of andere (meervoudige) problematiek waardoor bijvoorbeeld jongeren in een kwetsbare positie komen. Er ligt een enorm potentieel aan on(der)benut talent in het programmagebied. Beter benutten van eenieders talent helpt om dreigende uitval van mensen op de arbeidsmarkt tegen te gaan.

Ontwikkelingen op de steeds dynamischer wordende arbeidsmarkt, vragen continue aanpassingen in aanbod van onderwijs en educatie. Utrecht is de onderwijs, educatie en participatiestad van Nederland. Dit schept een verplichting om het onderwijs modern vorm te geven. Een goed opleidingsaanbod dat aansluit op lokaal/regionale vraag naar arbeidskrachten uit het bedrijfsleven, een hoge concentratie van up-to-date kennis in een sfeer waarin eenieder zijn talenten kan ontplooiën, zijn essentiële factoren voor deelname van mensen aan het arbeidsproces en voor het vestigingsklimaat.

De EBU heeft samen met de gemeente Utrecht, onderwijsinstellingen en andere partners een Human Capital Agenda voor de regio Utrecht ontwikkeld. Daarin is specifieke aandacht voor de positie en het goed voorbereiden van (kwetsbare) jongeren op de arbeidsmarkt. Dat vraagt om een goede afstemming tussen onderwijsprogramma's en de vraag van de markt, zowel qua kennis en ervaring als qua vaardigheden. Daarnaast vraagt dit van het onderwijs ook om innovatie in- en flexibilisering van het onderwijs(aanbod).

Acties gericht op het versterken van het (toekomstig) arbeidspotentieel, richten we op die sectoren waar door het bedrijfsleven tekorten of mismatch tussen vraag en aanbod wordt ervaren. Op dit moment zijn daarvoor vooral in beeld techniek en ICT, bijvoorbeeld in de zorg of de duurzaamheidssector. Ook het organiseren van cross-over kennis, bijvoorbeeld gebruik van ICT in de zorg, is een aandachtspunt voor Utrechtse arbeidsmarkt. Ook ervaren Utrechtse bedrijven een

---

² "5 sterren voor Utrecht": stationsgebied, Leidsche Rijn Centrum, Lage Weide, bedrijventerrein Overvecht en De Uithof.

mismatch op werknemersvaardigheden of competenties, die van toekomstbestendig werknemers worden verwacht.

Mogelijke aanvragers zijn samenwerkingsverbanden van bedrijven (met name het MKB) en/of intermediaire organisaties met onderwijsinstellingen, brancheorganisaties, en samenwerkingsverbanden tussen bedrijfsleven, onderwijs en (eventueel) overheid.

Conform het Operationeel Programma Kansen voor West II, omvat de stedelijke inzet op het versterken van Arbeidspotentieel uitsluitend acties gericht op maximaal Mbo+ niveau. Acties kunnen niet gericht zijn op individuele scholieren.

Het College wenst de middelen vooral in te zetten ter versterking van het arbeidspotentieel aan de onderkant van de arbeidsmarkt (tot Mbo-3 niveau). Lokaal dragen projecten bij aan de speerpunten uit Agenda Stad, de Economische Agenda (2012 – 2018), de uitvoeringsnota Werken aan Werk en de Kwaliteitsimpuls Onderwijs.

Projecteffecten worden gemeten aan de hand van de volgende **outputindicatoren**:

- samenwerkingsverbanden gericht op het verkleinen van de mismatch op de arbeidsmarkt, tussen kennisinstellingen, bedrijfsleven en/of overheid,
- aantal deelnemende bedrijven

Projectaanvragen worden (o.a.) getoetst op de mate waarin zij bijdragen aan het realiseren van deze outputindicatoren.

Voorgestelde inzet: projectsubsidies.

4.2 Programmaprioriteit Vestigingsklimaat

Investeringsprioriteit: bevordering van sociale insluiting en bestrijding van armoede door middel van steun voor fysieke, economische en sociale sanering van achtergestelde stedelijke gemeenschappen.

Specifieke doelstelling vestigingsklimaat:

Het vergroten van het aantal kwalitatief hoogwaardige en toegankelijke werk/bedrijfslocaties.

In de sociaaleconomisch zwakkere wijken willen we met de EFRO-inzet een impuls geven aan de sociaaleconomische ontwikkeling. Zo willen we voorkomen dat deze gebieden achterop raken en de verschillen met sterke gebieden in de stad verkleinen. Met de EFRO-inzet willen we ruimte voor bedrijvigheid, werkgelegenheid en (sociaal) ondernemerschap creëren in de genoemde wijken. Anderzijds zijn er verouderde bedrijvonzones rondom deze wijken waar leegstand en verval dreigen, met risico's voor de economische aantrekkelijkheid en de leefbaarheid van de aangrenzende woonwijken. Bij het ontwikkelen van werklocaties, staan renovatie, transformatie van leegstaand vastgoed, tijdelijke invullingen en (collectief) particulier opdrachtgeverschap (CPO) centraal. In geval van investeringen in de genoemde bedrijvonzones, slaan de werkgelegenheidseffecten bij voorkeur neer in de omliggende woonwijken die onderdeel zijn van het programmagebied. Daarnaast dienen projecten bij te dragen aan de aantrekkelijkheid van een gebied als vestigingsplaats voor andere bedrijven. Utrecht wil binnen de GTI de mogelijkheden onderzoeken om met de beschikbare EFRO en ESF- middelen sociaal ondernemers te steunen (investeren in sociaal ondernemingen om de ESF-doelgroep aan het werk te helpen). We zoeken naar slimme oplossingen en combinaties, die gebruik maken van de kracht van de stad. We zoeken bij voorkeur naar initiatieven die met hun investeringen een vliegwiel effect realiseren voor de ruimtelijk-economische kwaliteit in het programmagebied. Zo bouwen we met EFRO ook aan een gezonde stad waar we met gezond verstand functies combineren en bouwen aan een gezonde, groene toekomst.

Uitgangspunt is het realiseren van economische activiteit in stedelijke gebieden die in sociaaleconomische ontwikkelingen achterop dreigen te raken. Projecten sluiten aan bij de Agenda Stad, de Economische Agenda (2012 – 2018), Bouwen aan een Gezonde Toekomst, en de bestaande ruimtelijke kaders. Koppeling met het Lokaal Economisch Fonds (LEF) is mogelijk.

Projecteffecten worden gemeten aan de hand van de volgende **outputindicatoren**:

- Toename werkgelegenheid in ondersteunde bedrijven (FTE)
- Aantal in gebruik genomen (her)ontwikkelde m2 werk/bedrijfslocaties (geen winkels).

Zie de volledige lijst [outputindicatoren](http://www.kansenvoorwest2.nl/files/outputindicatoren-kansen-voor-west-2.pdf) op de programmawebsite.

(<http://www.kansenvoorwest2.nl/files/outputindicatoren-kansen-voor-west-2.pdf>)

Projectaanvragen worden (o.a.) getoetst op de mate waarin zij bijdragen aan het realiseren van deze outputindicatoren. Aanvullend wordt gekeken in hoeverre projecten (nieuwe) werkgelegenheid opleveren.

Voorgestelde inzet: Projectsubsidies

4.3 Programmaprioriteit Koolstofarme Economie

Naast EFRO en ESF inzet op de stedelijke programmaprioriteiten arbeidspotentieel en vestigingsklimaat, heeft Utrecht – conform de eis van de Europese Commissie – ook 20% van het stedelijk budget gereserveerd voor inzet op de programmaprioriteit “Ondersteuning van de omschakeling naar een koolstofarme economie”. Binnen Europa blijft ook West-Nederland ernstig achter op het terrein van de productie en distributie van hernieuwbare energie. De programmaprioriteit kent twee Investeringsprioriteiten:

- 1) Bevorderen van de productie en distributie van hernieuwbare energie.

Specifieke doelstelling: het verkleinen van het aandeel fossiele brandstoffen in het totale energieverbruik van Landsdeel West.

Door vraagbundeling en het benutten van (cross-overs van) hernieuwbare energiebronnen willen we de achterstand in de toepassing van hernieuwbare energie inlopen)

- 2) Bevorderen energie-efficiëntie en gebruik van hernieuwbare energie in de publieke infrastructuur (inclusief publieke gebouwen) en in de bebouwde omgeving.

Specifieke doelstelling: het verlagen van het energieverbruik in de bebouwde omgeving.

Door vraagbundeling wordt een schaalvergroting van de slimme uitrol van energiebesparende projecten en duurzame energieopwekking in de bouw gerealiseerd.

Utrecht is ambitieus als het gaat om verduurzaming. In 2030 wil Utrecht klimaatneutraal zijn, maar om dit te bereiken is een grote omslag in de huidige energie infrastructuur en –huishouding nodig. De komende jaren wil Utrecht een schaa sprong maken in het verduurzamen van de bestaande (sociale) woningvoorraad. Uitgangspunt is dat duurzame energie de bewoners en bedrijven in Utrecht geldbesparing, banen én een gezonde toekomst oplevert.

De beschikbare EFRO-bijdrage voor de periode 2014-2020 is een fractie van de totale stedelijke investeringsopgave als het gaat om de beoogde energietransitie. Om met de beperkte middelen maximaal resultaat te boeken, zetten we die vooral in om opschalingsinitiatieven voor verduurzaming een stap verder te brengen.

Utrecht zet de middelen in op opschaling van energierenovatie in de bestaande bouw (waaronder sociale woningbouw), inclusief de Utrechtse (sociale) woningvoorraad. De inzet kan gericht zijn op initiatieven zoals ‘Nul op de Meter’ (energielabel A++) of op de verbreding en opschaling van de energierenovatie naar meer woningen zoals in het Energieakkoord met het rijk is afgesproken. Ook de verduurzaming van de energievoorziening voor de woningen kan onderdeel uit maken van de inzet van middelen. Denk bijvoorbeeld aan de transitie naar een toekomstbestendige warmtevoorziening. De gemeente Utrecht stelt in 2015 samen met de stad een energieplan op dat vanaf 2016 gaat worden uitgevoerd. Indien passend, kunnen initiatieven die hieruit voortkomen, mogelijk als EFRO-project worden opgestart. Verder kunnen ook stedelijke projecten die aansluiten bij regionale initiatieven of de City Deals die gesloten worden met het Rijk (bv. “Nul op de Meter” en slimme energienetten) in aanmerking komen voor financiering uit dit onderdeel.

De GTI inzet op een overgang naar een koolstofarme economie biedt kansen om initiatieven te koppelen aan werkgelegenheid in het genoemde programmagebied. Ook kunnen de ambities van Utrecht op dit terrein gezien worden als een kans voor projecten gericht op het verbeteren van de aansluiting arbeidsmarkt en onderwijs. Een voorbeeld van een bestaand Utrechts initiatief op dit gebied is het waterzijdig inregelen. In dit project zijn studenten van het ROC opgeleid om verwarmingsketels energiezuiniger in te regelen. Via Energie-U zijn klanten geworven om hieraan deel te nemen. Een installateur heeft de studenten opgeleid om de verwarmingsketels waterzijdig in te regelen.

Zoals staat benoemd in het Operationeel Programma Kansen voor West II, zijn de middelen niet bedoeld om als investeringsgeld voor verduurzaming in te zetten, maar dienen zij te worden ingezet om een schaa sprong te bewerkstelligen.

Projecteffecten worden gemeten aan de hand van o.a. devolgende **outputindicatoren**:

- Stijging aandeel duurzame energie in het totale energieverbruik in landsdeel West
- Toename aantal huishoudens met een hoger energielabel

Zie de volledige lijst [outputindicatoren](#) op de programmaweb site.

(<http://www.kansenvoorwest2.nl/files/outputindicatoren-kansen-voor-west-2.pdf>)

Projectaanvragen worden (o.a.) getoetst op de mate waarin zij bijdragen aan het realiseren van deze outputindicatoren. De te steunen projecten dragen op verzoek van het College nadrukkelijk bij aan de “Werken aan Werk” doelstellingen van Utrecht. Er ligt een duidelijke link met de overige stedelijke programmaprioriteiten Arbeidspotentieel en Vestigingsklimaat. De inzet op koolstofarme economie vormt zo de voorwaarde voor een gezonde toekomst voor de stad,

Voorgestelde inzet: Projectsubsidies, vooral in de vorm van procesgeld voor vraagbundeling of slimme uitrol, ook andere financieringsvormen zijn mogelijk, bijvoorbeeld via het in Kansen voor West I ontwikkelde Fonds Energietransitie EFRO Utrecht (FEE-U).

Randvoorwaarden inzet stedelijke EFRO-middelen

Vanuit het uitgangspunt de beschikbare EFRO-middelen optimaal in te zetten, wordt gestreefd naar substantiële projecten. Een minimale projectomvang van € 200.000,- aan totale subsidiabele kosten is vastgelegd in de landelijke Uitvoeringsregeling EFRO 2014-2020. Zo wordt met de subsidie een grotere impact verkregen dan wanneer het geld versnipperd wordt ingezet.

Projecten dragen aantoonbaar bij aan realiseren van de in het Operationeel Programma genoemde doelstellingen en outputindicatoren, maar ook aan lokale agenda's.

In lijn met de voorwaarden zoals gesteld voor het LEF in het Collegeakkoord ‘Utrecht maken we samen’ geldt voor inzet van EFRO-middelen ook:

- o Passend binnen bestaand beleid
- o Incidentele bijdrage, met structurele effecten voor Utrecht
- o Publieke of private cofinanciering van minstens 50% is verplicht
- o Effecten slaan neer in het programmagebied
- o Meetbaar resultaat

Koppelingen met andere gemeentelijke middelen zoals het LEF (Lokaal Economisch Fonds) zijn mogelijk en zullen worden gestimuleerd, maar zijn niet noodzakelijk. Immers, niet ieder LEF project leent zich voor EFRO; andersom is het LEF geen gereserveerde cofinanciering voor EFRO-projecten.

Het uitvoeringsprogramma biedt veel ruimte voor initiatieven uit de stad. In de uitvoering en besluitvorming borgen we afstemming tussen het EFRO programmabureau en beleidsafdelingen.

De EFRO-inzet moet additioneel zijn. Ofwel: met EFRO financieren we geen regulier werk of activiteiten waarop eerder is bezuinigd.

4.4 ESF Programmaprioriteit Bevordering van duurzame en kwalitatief hoogstaande werkgelegenheid en ondersteuning arbeidsmobiliteit

Het menselijk kapitaal is een belangrijk aandachtspunt voor een duurzame stedelijke ontwikkeling in de G-4. Er is echter sprake van mismatch tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, door verdringing (laagopgeleiden door hogeropgeleiden), trends in studie/beroepskeuze en een steeds groter wordende afstand tot de arbeidsmarkt van langdurig werklozen. Deze situaties concentreren zich in de G-4 vooral in bepaalde delen.

Utrecht zet zich in om over 4 jaar de laagste werkloosheid van Nederland te hebben. Wanneer het gaat om het toeleiden van mensen naar werk, richten we ons in Utrecht bij voorkeur op mensen in plaats van op gebieden. Echter door hoge concentratie van werkloosheid in het GTI programmagebied, kunnen activiteiten gebiedsgericht plaatsvinden.

Met ESF wordt voor werkloze werkzoekenden gezocht naar baanopeningen en vacatures of worden deze gecreëerd. Tevens kan dit arbeidspotentieel steun krijgen om een baan goed te vervullen.

De stedelijke ESF middelen worden aanvullend op de EFRO ingezet. De inzet is gericht op de onderkant van de arbeidsmarkt, tot maximaal Mbo+ niveau. In aanvulling op de EFRO-prioriteit Arbeidspotentieel, kunnen met ESF-middelen trajecten worden gesteund die door bedrijfsleven en onderwijsinstellingen zijn ontwikkeld. Ook vraaggerichte opleidingstrajecten, gericht op het versterken van het arbeidspotentieel door het vergroten van kennis en vaardigheden, kunnen met stedelijke ESF-middelen worden gesteund.

Met vraaggericht wordt bedoeld op vraag vanuit het lokale en regionale bedrijfsleven. Richting voor deze vraag is bijvoorbeeld te vinden in de regionale arbeidsmarktonderzoeken waarop de Human Capital Agenda (EBU) is gebaseerd. De stedelijke ESF-middelen worden ingezet op het versterken van arbeidspotentieel aan de onderkant van de arbeidsmarkt, tot maximaal Mbo+ niveau.

We creëren verbindingen tussen werkgevers en werkzoekenden. Er moeten (potentiële) vacatures en baanopeningen worden opgehaald uit de stad waarvoor werkzoekenden in aanmerking kunnen komen. De beschikbare ESF-middelen kunnen gebruikt worden om werkzoekenden beter toe te rusten voor beschikbare banen. We besteden daarbij specifiek aandacht aan de het goed voorbereiden en de positie van (kwetsbare) jongeren op de arbeidsmarkt. Daarnaast zien we mogelijkheden tot het beter toerusten van arbeidspotentieel voor (toekomstige) baanopeningen in voor Utrecht relevante sectoren zoals zorg, techniek en ICT, al dan niet gecombineerd.

Investeringsprioriteit: Toegang tot werkgelegenheid voor werkzoekenden en niet-actieven, waaronder plaatselijke werkgelegenheidsinitiatieven en ondersteuning van de arbeidsmobiliteit

Thematische doelstelling: bevordering van duurzame en kwalitatief hoogstaande werkgelegenheid en ondersteuning arbeidsmobiliteit

Specifieke doelstelling: Toeleiding naar werk door ontwikkeling vraaggestuurd arbeidsaanbod in G-4.

Projecten sluiten aan bij de Agenda Stad, de uitvoeringsnota Werken aan Werk, de Economische Agenda, wijkactieplannen (wanneer van toepassing) en/of de regionale Human Capital Agenda van de EBU.

De stedelijke ESF-middelen voor de GTI's van de G-4 zijn een extra budget bovenop het budget dat de G-4 voor de arbeidsmarktregio ontvangen voor actieve inclusie, re-integratie en gezond ouder worden. De gekozen prioriteit draagt bij aan verhoging van de arbeidsparticipatie, het tegengaan van armoede en het terugdringen van het aantal personen in huishoudens zonder betaald werk.

Projecteffecten worden gemeten aan de hand van de volgende outputindicatoren:

- aantal deelnemers dat hun individuele traject heeft afgerond en betaald werk heeft gevonden op of voor einddatum ESF-project

- het aantal deelnemers dat uiterlijk binnen 12 maanden na einddatum project hun individuele traject heeft afgerond en betaald werk heeft gevonden

Voorgestelde inzet:

Projectsubsidies, door de gemeente Utrecht aan te vragen bij het Ministerie van SZW/Uitvoering van Beleid (voorheen Agentschap SZW)³ onder verwijzing naar dit uitvoeringsplan en conform de voorschriften die voor de uitvoering van ESF in de GTI's van de G-4 zijn overeengekomen: in twee tijdvakken voor een periode van respectievelijk twee en drie jaar (2016 – 2018 en 2018 – 2021)

De gemeente Utrecht kan zelf uitvoerder zijn van projecten of deze laten uitvoeren door derden (vergelijkbaar met de organisatie van aanvragen in het eerdere ESF 2007-2013 - Actie J). In dat laatste geval wordt gewerkt met een aanvullende subsidieregeling of via (een of meer) opdrachten die in de markt worden gezet.

Te ondersteunen activiteiten: o.a. job hunting, job carving, bemiddeling, vouchersysteem, Bedrijfsinformatiepunten (WSP's).

Verderop in de programmaperiode verkennen de G-4, in overleg met het Ministerie van SZW/Uitvoering van Beleid. (en de Europese Commissie, de mogelijkheden om de beschikbare ESF-middelen in te zetten voor nieuwe financieringsvormen, zoals bijvoorbeeld Social Impact Bonds of fondsvorming.

Utrecht wil binnen de GTI de mogelijkheden onderzoeken om met de beschikbare ESF-middelen sociaal ondernemers te steunen (investeren in sociaal ondernemingen om de ESF-doelgroep aan het werk te helpen).

---

³ Agentschap SZW heet per 1 januari 2018 Uitvoering van Beleid; onderdeel van de directie Dienstverlening, Samenwerkingsverbanden en Uitvoering van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

5 Financieel kader

5.1 Het EFRO-budget

De Europese Commissie stelt ruim 507 mln. euro ter beschikking voor het gehele Nederlandse EFRO-programma 2014-2020. Daarvan is ruim 189 mln. bestemd voor Landsdeel West. Dit bedrag is vervolgens omgezet over de acht partners van Kansen voor West in een inspanningsverplichting. De verdeling onder de acht partners van Kansen voor West is gebaseerd op objectieve criteria zoals o.a. inwonersaantallen en werkloosheid. Procentueel gezien is het Utrechtse aandeel in het programma toegenomen door de groei van het inwoneraantal. Echter het totale budget voor Landsdeel West komt uit op zo'n 60% van het niveau van 2007-2013, waardoor de absolute bedragen fors lager uitkomen ten opzichte van Kansen voor West I.

Voor de gemeente Utrecht is het aandeel in twee grotere delen te verdelen, namelijk de gelabelde stedelijke middelen en de rechtstreekse (directe) stedelijke middelen inclusief ESF.

'Gelabeld' betekent dat Utrecht de middelen inzet in afstemming met de provincie Utrecht. De gelabelde middelen zijn provinciale middelen, waarvan een aanzienlijk deel (30%) moet neerslaan in de stad Utrecht. Het gaat om projecten in de stad Utrecht met een bovenlokale uitstraling. Stad en provincie beslissen gezamenlijk over de inzet van de gelabelde middelen. De gelabelde stedelijke middelen worden ingezet voor de prioritaire assen (PA) 1- innovatie en 2- koolstofarme economie

Voor de rechtstreekse (directe) stedelijke middelen' is het College van B&W via een mandatering verantwoordelijk voor de inzet van de middelen. Dit betekent dat het Utrechtse College van B&W als stedelijke programma autoriteit besluit hoe en waar middelen ingezet worden. Het OP West en dit Uitvoeringsplan zijn hiervoor richtinggevend. De rechtstreekse stedelijke middelen worden ingezet op de uitvoering van duurzame stedelijke ontwikkeling in de programmaprioriteiten Koolstofarme Economie, Arbeidspotentieel en Vestigingsklimaat. Voor inzet op Arbeidspotentieel zijn ook ESF-middelen beschikbaar. De EFRO- en ESF-inzet kennen verschillende invalshoeken met een eigen perspectief.

5.2 Het ESF-budget

Het ministerie van SZW heeft 5% van het nationale ESF-budget, in totaal 25 miljoen Euro, gereserveerd voor duurzame stedelijke ontwikkeling binnen de context van een geïntegreerde territoriale investeringsstrategie (GTI) door de G-4. De verdeling over de G-4 steden is bepaald op basis van de objectieve verdeelsleutel van het werkdeel van het Participatiebudget van de Wet werk en bijstand. Utrecht kan rekenen op een stedelijke ESF-bijdrage van € 1.667.500,-. De gemeente Utrecht dient hiervoor bij het Ministerie van SZW/Uitvoering van Beleid. kaderaanvragen in te dienen die de ESF-inzet beschrijven. Dit stedelijk uitvoeringsprogramma is richtinggevend voor deze kaderaanvragen.

De stedelijke ESF-middelen die onderdeel uitmaken van dit uitvoeringsprogramma dienen op stedelijk niveau te worden ingezet. Deze middelen staan los van de ESF-middelen die Utrecht als centrumgemeente voor de arbeidsmarktregio Utrecht-Midden aanvraagt.

5.3 Rijkscofinanciering

Het Rijk stelt voor de nieuwe structuurfondsenperiode 2014-2020 in totaal 91 miljoen euro aan Rijkscofinanciering beschikbaar voor de vier Landsdelige EFRO-programma's. Deze Rijkscofinancieringsmiddelen zijn naar rato van de Europese middelen verdeeld over de landsdelen. Een bijdrage van € 34.052.200,- is beschikbaar voor Landsdeel West. Deze cofinanciering mag alleen ingezet worden voor de prioritaire assen Innovatie en Koolstofarme economie. Voor de prioritaire assen Arbeidspotentieel, Vestigingsklimaat en Toeleiding naar werk (ESF) is geen rijkscofinanciering voorzien. De gemeente Utrecht beschikt over een budget van € 2.130.522 aan Rijkscofinanciering dat gekoppeld dient te worden aan projecten binnen de prioriteiten innovatie (IP1)

en de koolstofarme economie (IP4). Voor inzet van deze middelen is vooraf goedkeuring van Ministerie van Economische Zaken nodig.

5.4 Inspanningsverplichtingen

In het Operationeel Programma is de verdeling van het beschikbare bedrag over de verschillende prioritaire assen aangegeven. In tabel 1 is de uitwerking hiervan in de zogenaamde inspanningsverplichting per prioritaire as aangegeven. Hierbij is ook te zien dat een deel van de inspanning valt onder gelabelde gelden, en een deel onder het GTI.

Inspanningsverplichtingen Utrecht (Stad en provincie)

	Gemeente Utrecht (rechtstreekse middelen)	Gemeente Utrecht (gelabelde middelen)	Provincie Utrecht	Stad en regio Utrecht totaal
EFRO				
Prio 1 Innovatie		€ 6.211.188	€ 8.748.152	€ 14.959.340
Prio 2 Koolstofarme economie	€ 1.293.998	€ 1.552.797	€ 2.187.038	€ 5.033.833
Prio 3 Arbeidspotentieel	€ 1.940.997			€ 1.940.997
Prio 4 Vestigingsklimaat	€ 3.234.993			€ 3.234.993
Totaal EFRO	€ 6.469.988	€ 7.763.985	€ 10.935.190	€ 25.169.163
ESF				
arbeidspotentieel	€ 1.667.500			
TOTAAL	€ 8.127.800			

Rijkscofinanciering gemeente Utrecht: € 2.130.522

Rijkscofinanciering provincie Utrecht € 1.982.059

Voor de verdeling binnen de provincie worden de relatieve aandelen in investeringsprioriteit innovatie (IP1) en de investeringsprioriteit koolstofarme economie (IP4) aangehouden.

5.5 Cofinanciering

De Europese bijdrage per project is maximaal 50%, maar verschilt per prioritaire as. Voor Innovatie (PA1) en voor Koolstofarme economie (PA2) is dit interventiepercentage maximaal 40%. Voor de prioriteiten Arbeidspotentieel (PA3), Vestiging (PA4) en Toeleiding naar werk (ESF) is de Europese bijdrage maximaal 50% van de subsidiabele kosten. Begunstigden dienen het resterende bedrag aan subsidiabele kosten, en de eventuele niet-subsidiabele kosten, zelf te financieren uit andere publieke en/of private financieringsbronnen. Door de inzet zoveel mogelijk te laten aansluiten bij bestaand beleid, wordt een zo breed mogelijke basis gelegd voor inhoudelijke borging en beschikbaarheid van cofinanciering. De cofinanciering dient per project te worden geregeld en dient gegarandeerd te zijn voordat projecten kunnen starten.

6 Uitvoering van het programma

De verantwoordelijkheden voor de uitvoering, het beheer, toezicht en controle zijn voor het EFRO-deel gebaseerd op voortzetting van de samenwerking die in het eerdere Kansen voor West programma is ontstaan.

De inhoudelijke, juridische, financiële en organisatorische verantwoordelijkheid voor het OP West ligt bij de *managementautoriteit* (MA). Hiervoor heeft het Rijk het College van B&W van Rotterdam aangewezen. Een programmabureau – ondergebracht bij de provincie Flevoland – ondersteunt de MA bij de uitvoering van haar taken. De MA en de staatssecretaris van Economische Zaken hebben de verantwoordelijkheid voor de uitvoering en het beheer van de direct stedelijke middelen en het toezicht en de controle op de voortgang hiervan, gemandateerd aan de colleges van B&W van de G-4 steden. De colleges van Utrecht, Amsterdam en Den Haag zijn daarmee stedelijke programma-autoriteiten. Iedere G-4 stad heeft voor het eigen programmadeel een eigen programmabureau, dat verantwoording aflegt aan de lokale programma-autoriteit. De samenwerking tussen de acht partners is formeel vastgelegd in een samenwerkingsconvenant. Voor de uitvoering van de direct stedelijke middelen in Amsterdam, Den Haag en Utrecht heeft de managementautoriteit een globale subsidiebeschikking gegeven.

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering, beheer, toezicht en de controle op de voortgang van de investeringen uit het ESF, ligt formeel bij de managementautoriteit ESF, het Ministerie van SZW/ Uitvoering van Beleid.

De *certificeringsautoriteit* (CA) is verantwoordelijk voor het certificeren van betalingen, voordat betaalaanvragen bij de Europese Commissie worden ingediend. Zij ziet toe op de juistheid, rechtmatigheid en volledigheid van de betaalaanvragen. Voor de Doelstelling-2 programma's in Nederland is een centrale CA aangewezen, namelijk de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

De *Auditautoriteit* (AA) is verantwoordelijk voor de verificatie van het management en beheersysteem van het OP. Dit doet zij aan de hand van een auditstrategie, die bij de Europese Commissie wordt ingediend. De AA is onafhankelijk van de MA en de CA. Er is één AA voor alle Nederlandse OP's, hiervoor is de Auditdienst Rijk van het Ministerie van Financiën aangewezen.

Het *Comité van Toezicht* (CvT) geeft sturing aan de algemene strategie en houdt toezicht op de uitvoering van het OP. De partners zijn per toerbeurt voorzitter van het CvT. Voor het functioneren van het CvT is een reglement van orde opgesteld. Naast bestuurlijke afgevaardigden van de acht partners, maken ook vertegenwoordigers van bedrijfsleven, de sociale partners, kennisinstellingen, een natuur- en milieuorganisatie, het ministerie van EZ en BZK deel uit van het CvT.

Stedelijke adviesgroepen adviseren de Colleges van B&W van de G-4 steden over de toekenning van subsidies ten laste van het stedelijk EFRO en/of ESF programma. De stedelijke adviesgroep is gebaseerd op een voortzetting van de huidige stedelijke stuurgroep, maar in een gewijzigde samenstelling.

Projecten die een beroep doen op de middelen uit de programmaprioriteiten Innovatie en Koolstofarme Economie, worden ter beoordeling voorgelegd aan een *onafhankelijke deskundigencommissie*. Deze commissie beoordeelt o.a. de mate van innovatie, haalbaarheid en business case van projecten. Alleen projecten die boven een minimale score uitkomen, komen in aanmerking voor subsidie. Het beoordelingskader is landelijk voor alle EFRO-programma's vastgelegd. De leden van de deskundigencommissie Kansen voor West II zijn benoemd door het CvT.

Tussentijdse evaluatie en programma aanpassing

De dynamiek van de maatschappelijke ontwikkelingen maken een periodieke beoordeling van de relevantie van het vastgestelde uitvoeringsprogramma onmisbaar. Indien hiervoor aanleiding ontstaat, kan de stedelijke adviesgroep Kansen voor West II voorstellen tot aanpassing van het Operationeel Programma aan de managementautoriteit aangeven. Aanpassing van het Operationeel Programma is een verantwoordelijkheid van het Comité van Toezicht.

6.1 Programmaorganisatie Utrecht

Het College van B&W is via een mandatering als bemiddelende instantie verantwoordelijk voor de inzet van de stedelijke EFRO-middelen. Verantwoordelijk wethouder is de wethouder van economische zaken. Het College is eindverantwoordelijk voor de doeltreffendheid en deugdelijkheid van de uitvoering en het beheer, controle en het toezicht op de voortgang en uitvoering van het stedelijke deel van Kansen voor West II. Daarnaast is het College samen met de 7 andere partners medeverantwoordelijk voor de uitvoering van OP West. Uitvoeringsactiviteiten zijn monitoring en onderzoek, rapportage, verantwoording en controle, evaluatie, betalingsverkeer en communicatie en publiciteit.

Utrecht heeft voor Kansen voor West I reeds een programmabureau ingericht voor advies ten aanzien van initiatieven voor het Uitvoeringsprogramma Kansen voor West. Aanvragers kunnen zich wenden tot dit Programmabureau Kansen voor West, waarna projecten verder worden behandeld als apart EFRO- of ESF-project. Het stedelijk programmabureau is ondergebracht bij de Bestuurs- en Concernstaf, afdeling Citymarketing, Internationale Zaken en Subsidie strategie. Het programmabureau bestaat uit een programmamanager, programmacontroller en een programmasecretaris. Actuele contactinformatie is te vinden op de programmawebsite www.kansenvoorwest2.nl.

Het stedelijk EFRO-Programmabureau is de feitelijke EFRO-uitvoeringsorganisatie en verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken in relatie tot de projectaanvragers en begunstigen. Het programmabureau werkt nauw samen met collega's van de betreffende beleidsafdelingen voor eerste toetsing van de relevantie van potentiële projectaanvragen voor Utrecht via het ambtelijk Programmateam Werken aan Werk.

Indien de oriënterende gesprekken leiden tot een subsidieaanvraag, zal deze als apart EFRO- of ESF-project worden behandeld aan de hand van de hiervoor geldende specifieke criteria.

Het stedelijk programmabureau is ook steunpunt voor aanvragers die een beroep doen op de regionale (indirecte) middelen voor innovatie en koolstofarme economie. Hierbij wordt nauw samengewerkt met het EFRO-steunpunt bij de provincie Utrecht hiervoor eveneens heeft ingericht. De steunpunten begeleiden aanvragers in het subsidieaanvraagproces. Indien een project EFRO subsidie toegekend heeft gekregen, worden zij in de uitvoering ondersteund en begeleid door het Programmabureau West-Regio dat is ondergebracht bij de Provincie Flevoland.

6.2 ESF Steunpunt

Voor advisering van het proces van indiening, uitvoering en verantwoording van de ESF-projecten vallend onder de rechtstreekse stedelijke ESF-middelen, fungeert het programmabureau Kansen voor West ook als aanspreekpunt voor aanvragers. In veel gevallen wordt doorverwezen naar het gemeentelijk ESF-steunpunt, ondergebracht bij Werk & Inkomen (W&I). Het steunpunt verzorgt in overleg met het Programmabureau de op te stellen ESF-kaderaanvraag die onder verwijzing naar dit Uitvoeringsplan – eventueel met aanvraagonderdelen van derden – wordt ingediend bij het Ministerie van SZW/Uitvoering van Beleid (tot 1 januari 2018 getiteld Agentschap SZW) De ESF Kaderaanvraag en de voorgestelde ESF activiteiten worden ter advisering aan de Stedelijke Adviesgroep aangeboden voordat deze worden ingediend cq uitgevoerd. Het gemeentelijk ESF-steunpunt bij W&I is verantwoordelijk voor de uitvoering en verantwoording van de stedelijke ESF-middelen of belegt deze verantwoordelijkheid rechtstreeks bij de derde partijen die de ESF-projecten uitvoeren. Het ESF-steunpunt fungeert als liaison voor het Ministerie van SZW/Uitvoering van Beleid, maar werkt nauw samen met het Programmabureau Kansen voor West om de voortgang van de inzet van stedelijke ESF-middelen in relatie tot EFRO - en dit uitvoeringsplan – te bevorderen en te bewaken.

6.3 Beoordeling en Besluitvorming projectvoorstellen

Toewijzing van middelen aan projecten zal gebaseerd zijn op inhoudelijke kwaliteit. Als deze kwaliteit aannemelijk is volgt toekenning op basis van 'First-Come-First-Served'. De beoordeling wordt gedaan in een aantal stappen.

- Het projectvoorstel wordt eerst getoetst op compleetheid en vervolgens op de passendheid in beleid, waarbij wordt gekeken naar de beleidsinhoudelijke bijdrage van het project aan de doelstellingen van het Operationeel Programma en het vigerend beleid voor het gebied.
- Het projectvoorstel wordt technisch beoordeeld, waarbij wordt gekeken naar zaken als subsidiabiliteit, staatssteun, de technische haalbaarheid, aanbesteden, gelijke kansen etc.
- Voor alle projecten die vallen onder PA1 Innovatie en PA2 Koolstofarme economie geldt: het projectvoorstel wordt inhoudelijk beoordeeld door de ingestelde deskundigencommissie van Kansen voor West II, volgens een landelijke kwaliteitsbeoordeling ([link](#)).
- Voor alle projecten die vallen onder PA3 Arbeidspotentieel, PA4 Vestigingsklimaat en Arbeidspotentieel (ESF) geldt: het projectvoorstel wordt inhoudelijk beoordeeld door de stedelijke adviesgroep.

Bovengenoemde adviezen vormen de basis voor een besluit tot wel/niet toekenning van EFROsubsidie door de managementautoriteit. Projectvoorstellen die een beroep doen op de directe stedelijke middelen, worden aan de stedelijke adviesgroep Kansen voor West. De stedelijke adviesgroep adviseert het Utrechtse College van B&W over de subsidieaanvraag, waarna het College van B&W als stedelijke programma autoriteit een besluit neemt.

Voor de beoordeling van projectvoorstellen zijn landelijk 5 criteria vastgesteld:

- a. de mate waarin deze past binnen de doelstellingen van het Operationeel Programma;
- b. de mate van innovativiteit;
- c. de kwaliteit van de businesscase;
- d. de kwaliteit van de aanvraag, en
- e. de mate waarin deze bijdraagt aan duurzame ontwikkeling.

De weging van criteria verschilt per programmaprioriteit en is vastgelegd in de Beleidsregel Operationeel Programma EFRO 2014-2020 West-Nederland ([link](#)).

De GTI-ESF-activiteiten worden ontwikkeld vanuit de gemeente Utrecht op basis van de Kaderverordening. De Kaderaanvraag en voorgestelde ESF activiteiten worden ter advisering aan de Stedelijke Adviesgroep aangeboden voordat deze worden ingediend cq uitgevoerd. De formele subsidierelatie t.a.v. het ESF, is die tussen het Ministerie van SZW/Uitvoering van Beleid en de gemeente Utrecht..

6.4 Samenstelling stedelijke adviesgroep Kansen voor West II

Het college van B&W is via een mandatering verantwoordelijk voor toekenning van de rechtstreekse EFRO middelen. Dit doet zij op advies van een stedelijke adviesgroep. De stedelijke adviesgroep Kansen voor West II wordt voorgezeten door de wethouder Economische Zaken en bestaat thans verder uit een vertegenwoordiger van het Rijk (Ministerie van BZK), vertegenwoordiger namens het Platform Ondernemend Utrecht, vertegenwoordiger namens de Economic Board Utrecht, een vertegenwoordiger van de Kamer van Koophandel en het hoofd van de afdeling Economische Zaken van de gemeente Utrecht.

De programmamanager Kansen voor Utrecht en een vertegenwoordiger van de Managementautoriteit Landsdeel West zijn adviserend lid van de stedelijke adviesgroep. Conform het OP West dient de ESF-Managementautoriteit als adviserend lid aan de stedelijke adviesgroep te worden toegevoegd.

Omdat de programmaprioriteiten en het programmagebied in het nieuwe Kansen voor West programma wijzigen, wordt de samenstelling van de stedelijke adviesgroep voor Kansen voor West II aangepast om aansluiting te borgen bij de Utrechtse Kansen voor West II programmaprioriteiten. Een kandidaat voor de adviesgroep heeft gezag in zijn of haar veld van expertise, heeft voldoende kennis van Utrecht, is in staat scherpe adviezen te geven en te formuleren en is integer, onafhankelijk,

geïnspireerd en beschikbaar. Het aantal ambtelijke vertegenwoordigers mag geen meerderheid vormen in de adviesgroep.

De adviesgroep beoordeelt in hoeverre een projectvoorstel bijdraagt aan de specifieke doelstelling van het Operationeel Programma, of het gericht is op het oplossen van een probleem, de technische haalbaarheid, of de juiste partijen betrokken zijn bij de opzet van het project, of de activiteiten duidelijk beschreven zijn en of deze ambitie tonen, en in hoeverre het voorstel realistisch is ten aanzien van het probleem dat het wil aanpakken. Daarnaast adviseert de stedelijke adviesgroep over de uitvoering van het programma en houdt zij toezicht op het dagelijks beheer van het deelprogramma. Daarbij stuurt de stedelijke adviesgroep op het realiseren van de voorgenomen resultaten en effecten van het programma, conform de regelgeving van de Europese Commissie (rechtmatigheid, planning, te bereiken effecten en dergelijke).

6.5 Subsidiabele activiteiten

De reikwijdte van EFRO inzet is vastgelegd in het OP West en de subsidiabiliteit van kosten is vastgelegd in de Uitvoeringsregeling EFRO programmaperiode 2014–2020. In algemene zin financieren Europese middelen:

- Activiteiten die anders niet zouden zijn uitgevoerd (additioneel);
- Activiteiten die verder gaan dan reguliere overheidstaken;
- Activiteiten die vernieuwend zijn en niet slechts herstellen wat elders of in het verleden (bewust van overheidswege) is verwijderd of afgeschaft.

De subsidiabele activiteiten voor het ESF zijn vastgelegd in Het Operationeel Programma voor ESF 2014-2020 en daarop gebaseerde subsidieregeling. Gedurende de programmaperiode verkennen de G-4 in gezamenlijkheid met het Ministerie van SZW/Uitvoering van Beleid bij de Europese Commissie de mogelijkheden om de beschikbare ESF-middelen in te zetten voor andere activiteiten of financieringsvormen, zoals financieringsinstrumenten (bijvoorbeeld fondsvorming).

Bij veel activiteiten die in het kader van het Operationeel Programma zullen worden uitgevoerd, kan staatssteun en aanbesteden van toepassing zijn. Bij de toekenning van middelen uit het EFRO en ESF is dan het Europees recht van toepassing en wordt bij de uitvoering in acht genomen.

Europese middelen zijn volgens de EC geen alternatieve financieringsbron voor nationale en lokale uitgaven. De EFRO-activiteiten dienen bij te dragen aan economische structuurversterking. Hiermee wordt bedoeld, dat de Europese middelen niet ingezet kunnen worden voor de financiering van lopende kosten (b.v. exploitatiekosten), maar wel gebruikt kunnen worden voor de opzet van (ondersteunende) structuren of eventueel aanloop- c.q. organisatiekosten. Daarbij is de mogelijkheid om bij te dragen in risico- en durfkapitaal en leningsfondsen.